

132 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Sayı	17366
Tarih	10.06.1981
Sıra no	132

24. 12. 1980 gün ve 2361 Sayılı Kanun ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na eklenen mükerrer 117 nci madde ve anılan madde hükmüne dayanılarak çıkarılan "Gelir Vergisinde Peşin Ödeme Esaslarının Tesbiti Hakkında Yönetmelik" ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

I _ Yıl İçinde Mükellefiyetin Sona Ermesi Halinde Yapılacak Uygulama :

Bilindiği üzere, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 161 inci maddesinde, vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesinin işi bırakma sayılacağı belirtilmiş, aynı Kanunun 164 ncü maddesinde de "Ölüm işi bırakma hükmündedir." denilmiştir. 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 108/1 inci maddesinde ise, "Mükellefiyetin takvim yılında kalkması halinde, vergilendirme dönemi, takvim yılı başından mükellefiyetin kalkması tarihine kadar geçen süreye inhisar eder." hükmü yer almıştır.

Bu durum karşısında, Gelir Vergisinde Peşin Ödeme Esaslarının Tesbiti Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinde yer alan, mükellefiyetin işi bırakılması halinde işi bırakıldığı takvim yılı sonuna kadar, ölüm veya memleketi terk hallerinde ise beyannamenin verildiği güne kadar devam edeceği şeklindeki hükmün bu tür mükellefleri için, başlangıçta vergilendirme döneminin tamamında faaliyette bulunacağı varsayılarak tesbit ve tahakkuk ettirilen peşin verginin, faaliyette bulunulan süreye göre hesaplanacak miktarının ödenmesi yönünde anlaşılması gerekir.

Buna göre yıl içinde işi bırakan veya ölümü nedeniyle işi bırakmış sayılan mükellefler için tesbit ve tahakkuk ettirilen peşin ödeme miktarının, yıl 360 gün esas alınmak suretiyle faaliyette bulunulan süreye ilişkin miktarı tesbit edilecek ve aşan kısım Vergi Usul Kanu'nun düzeltmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde terkin edilecektir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 92 nci maddesinde, mükellefiyetin takvim yılı içinde kalkması halinde takvim yılı başından işi bırakıldığı tarihe kadar geçen süreye inhisar eden vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin müteakip yılın Mart ayında verileceği hükmüne bağlanmıştır. Ancak hemen belirtmek gerekirken beyannamenin verilmesi yönünden ölüm ve memleketi terk hallerinde farklı süreler öngörülmüş bulunmaktadır. Buna göre anılan 92 nci madde uyarınca, mükellefin hükmü halinde beyannamenin ölüm tarihini izleyen 4 ay içinde, memleketi terk halinde ise terke tekaddüm eden 15 gün içinde verilmesi gerekmektedir.

Öte yandan Vergi Usul Kanunu'nun 12 nci maddesinde ölüm halinde mükelleflerin hak ve ödevlerinin mirası reddetmemiş kanuni ve mansup mirasçılara geçeceği hükmüne bağlanmıştır.

Bu nedenle, peşin verginin faaliyette bulunulan süreye isabet eden miktarı Gelir Vergisi Kanunu'nun Mükerrer 117 nci maddesi uyarınca esas itibarıyla normal taksit süreleri içinde 3 eşit taksitte tahsil edilecek, fazla olarak tahsil edilmiş bulunan miktarlar mükelleflere red ve iade edilecektir.

Şu kadarki;

A _ Ölüm Halinde : Peşin verginin faaliyette bulunulan süreye isabet eden miktarının üçte biri beher taksit miktarını teşkil edecek ve ölüm tarihine kadar ödenmiş olan taksitlerden herbir taksit için bu miktarı aşan kısım mirası reddetmemiş kanuni veya mansup mirasçılara red ve iade edilecektir. Beyannamenin verildiği tarihe kadar vadesi gelen taksitler ise yeni miktarlar üzerinden mirasçılardan tahsil edilecektir. Beyanname verildiğinde ölen mükellefin Gelir Vergisi açısından nihai vergilemesi yapılacağından, fiilen ödenmiş bulunan peşin verginin beyanname üzerinden hesaplanacak Gelir Vergisinden mahsubu yapılacak ve varsa vadesi gelmediği için ödenmeyen peşin ödeme taksit veya taksitlerine ilişkin miktar ayrıca terkin olunacaktır.

B _ Memleketi Terk Halinde : Peşin Verginin faaliyette bulunulan süreye isabet eden miktarının üçte biri beher taksit miktarını teşkil edecek, işi terk tarihine kadar ödenmiş olan taksitlerden her bir taksit için bu miktarı aşan kısım mükellefe red ve iade edilecektir. Beyannamenin verildiği tarihe kadar vadesi gelen taksitler ise yeni miktarlar üzerinden tahsil edilecektir. Beyanname verildiğinde memleketi terk eden mükellefin nihai vergilemesi yapılacağından fiilen ödenen peşin verginin beyanname üzerinden hesaplanacak Gelir Vergisinden mahsubu

ve varsa vadesi gelmediği için ödenmeyen peşin ödeme taksit veya taksitlerine ilişkin miktar ayrıca terkin

